

No: 1255 – Mahreç İşareti

ALTINÖZÜ CİMEMİ

Tescil Ettiren
ALTINÖZÜ BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 30.07.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 11.11.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1255
Tescil Tarihi	: 11.11.2022
Başvuru No	: C2021/000296
Başvuru Tarihi	: 30.07.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Altınözü Cimemi
Ürün / Ürün Grubu	: Örne el sanatı ürünü / Hahılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Altınözü Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Yenişehir Mah. Atatürk Cad. 171-1 Altınözü / Hatay
Coğrafi Sınırı	: Hatay ili Altınözü ilçesi
Kullanım Biçimi	: Altınözü Cimemi ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Altınözü Cimemi ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Altınözü Cimemi, buğday sapından örülerek Hatay ili Altınözü ilçesinde üretilen el sanatı ürünüdür. Mutfakta ekmeklik, meyvelik, çerezlik vb. şekillerde veya dekoratif amaçlı kullanılır.

Altınözü Cimeminin üretiminde, uzun saplı, sağlam ve kolay örülebilir olmaları nedeniyle yöre halkı tarafından Cumhuriyet ve Karakılıç buğdayı olarak bilinen Dumlupınar buğdayı çeşitlerinin sapsarı kullanılır.

Altınözü Cimemi, sarma bağlama örgü tekniğiyle üretilir. Genellikle çarkıfelek, güneş, yıldız, kedi ayağı çiçek ve horoz motifleri kullanılır. İstenilen renkte kök boya kullanılır.

Altınözü Cimeminin geçmişi, Cumhuriyetin ilk yıllarına dayanır. Coğrafi sınırın kültüründe ve ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Coğrafi sınıra özgü üretim metodu vardır. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Altınözü Cimeminin üretiminde kullanılan buğday sapsarı, coğrafi sınırdan temin edilir. Üretimi buğday sapsarının toplanması ve ayıklanması, boyanması, kurutulması ve örülmesi aşamalarından oluşur.

1. Buğday Sapsarının Toplanması ve Ayıklanması:

Altınözü Cimemi, mayıs-haziran aylarında hasat edilen buğdayın kuru sapsarı, boyanmak için nem olmayan, gölge bir ortamda boğumlar halinde saklanır.

2. Boyama:

2.1. Boyama Suyunun Hazırlanması

Genellikle demir veya bakır kazan ya da sac leğenlere, 20-25 litre su ve 20-30 g tuz konup odun ateşinde kaynama sıcaklığına gelmesi beklenir. Tuz, boyanın çözülmesini ve boyanın kalıcı olmasını sağlar.

2.2. Sapsarın Boyanması

15-20 g kök boyası, odun ateşinde ısınan suya eklenip ahşap bir çubukla karıştırılarak iyice çözünmesi sağlandıktan sonra bir bağ buğday sapsarı konup ahşap çubukla bastırılır. Üzerine ağırlık yapması için taş konur ve 15-17 dakika kaynatılır. Taş alınır, buğday sapsarı ters çevrilip üzerine tekrar taş konur ve 15-17 dakika daha kaynatılır.

Buğday sapları homojen bir şekilde boyandıktan sonra sudan çıkarılır. Üretimde kullanılacak her renk için aynı işlem tekrarlanır.

3. Kurutma:

Boyama işlemi tamamlanan buğday sapları düz bir zemine serilerek 1 gün güneşte kurutulur. Kuruyan saplar yerden toplanır, duvara dikey şekilde yaslanarak nemsiz ve ışık almayan bir ortamda saklanır.

4. Örme:

4.1. Buğday Saplarının Hazırlanması

Altınözü Cimeminin üretiminde, boyalı ve boyasız buğday sapları kullanılır. Uzun ve düzgün şekilli olan buğday sapları sarma işleminde, kısa ve boyasız olanlar ise içlik olarak doldurma amaçlı kullanılır. Doldurmada kullanılan saplar boğum yerlerinden kırılarak, sap kısmını saran ince dallar tamamen temizlenir.

4.2. Buğday Saplarının Islatılması

Sarma amaçlı kullanılacak boyalı saplar, daha esnek olmaları için örülmeden önce ıslatılır. Islatma işlemi iki şekilde yapılır. Kuruyan saplar soğuk suda 25-30 dakika kadar ıslatıldıktan sonra örme işlemine geçilir veya 100 °C'de kaynatılmış sıcak su doğrudan sapa dökülür ve beklemeden örme işlemine geçilir.

4.3. Örme

Altınözü Cimeminde sarma bağlama tekniği kullanılır. Ürünün tabanının ortasından örülmeye başlanır. Başlangıç kısmı için 5 tane buğday sapı alınır ve düğüm atılır. Düğüm atılan yerde oluşan halkanın tam ortası, biz denilen demir tığ ile bir sıra işlenir. Yapılacak motife ve renklere göre tığ ile örme işlemine devam edilir. Örme işleminde açılan deliklerin yerlerinin ve mesafelerinin iyi ayarlanması gerekir.

Tabanı oluşturulan cimemin ana gövdesinin örülmesi için, sarma ve doldurmada 2 buğday sapı kullanılır. Dolgu olarak 15-25 adet sap kullanılır. Bu sayı cimemin kalınlığını belirler. Sarma işleminde kullanılan buğday sapı 1 adettir ve bittikçe ucuna eklenir.

Dolgu olarak kullanılan buğday sapının dışından sarılan buğday sapı, örülen her sıranın üst kenarına biz ile açılan delikten geçirilir, 3-4 kez dolgu malzemesine sarılır.

Cimemin arka kısmında örgü boyunca yatay devam eden, dikiş örgüsü gibi bir sıra bulunur. Dikiş ipi gibi kullanılan buğday sapından oluşan sarma ipi, her sarımdan sonra öne ve arkaya örgü boyunca geçirilir. Böylelikle örülen her sıra birbirine bağlanmış olur. Bu dikiş için 1-2 adet buğday sapı kullanılır.

Cimemin taban sıra sayısı 8-10 arasında değişir. Cimem büyüdükçe tabandaki sıra sayısı artar. Cimemin taban kısmı yapıldıktan sonra tabak şekli verilmesi için belirlenen noktadan iç tarafa doğru katlanarak örme işlemine devam edilir. Bu işlemden sonra cimemin şekli ortaya çıkar. Kenar sıra sayısı da tabana göre ayarlanır.

4.4. Cimemin Bitiş Noktası

Cimemin tamamlanmasına kadar, içine dolgu malzemesi konulmaksızın, sarma ve bağlama işlemine azaltılarak devam edilir. Bitince iyice sarılır.

4.5. Cimemin Kenarı

Cimemin kenarı üç şekilde yapılır. En yaygın kenar şekli, düz olandır. Coğrafi sınırda kulaklı olarak adlandırılan modelin kenarında tek bir asma yeri vardır. Nadiren zikzak şeklinde de örülür.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Altınözü Cimeminin geçmişi eskiye dayanır. Coğrafi sınırın kültüründe ve ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Coğrafi sınıra özgü üretim metodu vardır. Bu sebeplerle coğrafi sınırla ün bağı bulunan Altınözü Cimeminin tüm üretim aşamaları, coğrafi sınırda gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Altınözü Belediyesinin koordinatörlüğünde ve Altınözü Belediyesi, Altınözü İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Altınözü İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden ürün konusunda uzman birer kişinin katılımıyla 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetimler, düzenli olarak yılda bir kez, ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde ise her zaman yapılır.

Denetim mercii; üretimde kullanılan malzemelerin uygunluğunu, üretim metoduna uygunluğu ve Altınözü Cimemi ibaresi ile mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğunu denetler.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.